

Lecția 7

0701. Vocabular ([audio](#))

αὐτός, ἡ, ὁ A. pron. pers. III sg., *el, ea*; B. pron. de întărire (neprecedat de articol), *însuși, însăși*; C. pron. dem., *același, aceeași*

δέ *dar, ba chiar, așadar, deci*

ἐγώ pron. pers. I. sg., *eu*

εἶμι *a fi, a exista*

σύ pron. pers. II sg., *tu*

0702. Conjuncția *δέ* este postpozitivă, adică nu poate sta la începutul propoziției din care face parte. În mod obișnuit, ea este plasată în poziția a doua.

Exemplu: ([audio](#))

ὁ δοῦλος γινώσκει τὸν ἀπόστολον, **ὁ δὲ ἀπόστολος βλέπει τὸν κύριον** = Slujitorul îl cunoaște pe apostol, iar apostolul vede pe Domnul.

0703. Enclitice

O enclitică este un cuvânt care este atât de strâns legat de cuvântul ce-l precede încât nu are accentul său propriu. Encliticele trebuie deosebite de proclitice, care sunt legate de cuvântul care le urmează (vezi 0512). Procliticele nu ridică nici un fel de probleme speciale legate de accentuarea lor: ele pur și simplu nu au accent și nu produc nici o schimbare în modul de accentuare a cuvântului care le precede sau al celui care le urmează. Situația este însă foarte diferită la enclitice, care impun următoarele reguli:

0704. Accentuarea cuvântului dinaintea unei enclitice

1. Cuvântul dinaintea unei enclitice nu-și schimbă accentul ascuțit de pe ultima silabă în accent grav.

Exemple: ἀδελφὸς μου este incorect; ἀδελφός μου este corect.

2. Dacă cuvântul dinaintea unei enclitice are accent ascuțit pe antepenultima silabă sau accent circumflex pe penultima silabă, el mai primește un accent suplimentar (ascuțit) pe ultima silabă.

Exemple: ([audio](#)) ἄνθρωπός μου, δῶρόν σου, ἄνθρωπός ἐστιν, δῶρόν ἐστιν.

3. Dacă cuvântul dinaintea unei enclitice este el însuși proclitică sau enclitică, acesta va avea accent ascuțit pe ultima silabă.

Exemple: ([audio](#)) εἶς με, ἄνθρωπός μου ἐστιν.

0705. Cazuri în care o enclitică are propriul ei accent

1. O enclitică formată din două silabe își menține propriul accent dacă urmează unui cuvânt ce are accent ascuțit pe penultima silabă.

Exemplu: ([audio](#)) ὥρα ἐστίν

(Pe de altă parte, ὥρα μου ([audio](#)) este de asemenea corect, căci μου este o enclitică formată dintr-o singură silabă).

2. O enclitică își păstrează propriul accent dacă există o emfază asupra ei, sau dacă enclitica respectivă este la începutul unei propoziții.

Ar putea fi util la învățarea acestor reguli să se considere că enclitica împreună cu cvântul care o precede ar forma un singur cuvânt, și apoi să se aplice regulile generale de accentuare. Aceste reguli privitoare la enclitice ar putea fi apoi privite ca o încercare de evitarea a încălcării acestor reguli generale. Astfel, dacă ἄνθρωποσεστιν sau ἄνθρωποσμου sau ἄνθρωποσμε ar fi privite ca fiind câte un singur cuvânt, felul în care sunt accentuate ar încălca regula generală care spune că accentul ascuțit nu poate merge mai departe decât antepenultima silabă. De asemenea, δῶρονμου încălca regula generală de accentuare care spune că accentul circumflex nu poate merge mai departe de penultima silabă. Ceva trebuie deci făcut. Ceea ce se face de fapt este să se aplice un accent suplimentar, pentru a întrerupe astfel seria lungă de silabe neaccentuate. Urmând această regulă, ὄραεστιν ar deveni ὄράεστιν. Totuși, nu este de dorit să avem două accente ascuțite în juxtapunere într-un singur cuvânt. De aceea, în acest caz a fost adoptat celălalt mod alternativ de a ieși din impas, și anume ca enclitica să-și păstreze propriul accent.

(Trebuie observat totuși că acest mod de a considera aceste lucruri nu va fi valabil în toate cazurile; de exemplu, ὄραμου ar încălca regula generală cum că accentul nu poate sta pe antepenultima silabă dacă ultima silabă este lungă).

0706. Pronumele personal ([audio](#))

	<i>Singular</i>	<i>Plural</i>
<i>I</i>	ἐγώ	ἡμεῖς
<i>II</i>	σύ	ὕμεῖς
<i>III</i>	αὐτός, -ή, -ό	αὐτοί, -αί, -ά

0707. Declinarea pronumelui personal

ἐγώ ([audio](#))

	<i>Singular</i>	<i>Plural</i>
<i>Nominativ</i>	ἐγώ	ἡμεῖς
<i>Genitiv</i>	μοῦ (ἐμοῦ)	ἡμῶν
<i>Dativ</i>	μοῖ (ἐμοῖ)	ἡμῖν
<i>Acuzativ</i>	μέ (ἐμέ)	ἡμᾶς

Formele ἐμοῦ, ἐμοῖ, ἐμέ sunt folosite atunci când se dorește ca acestea să fie emfatiche. Formele neemfatiche μου, μοι, με sunt enclitice.

σύ ([audio](#))

	<i>Singular</i>	<i>Plural</i>
<i>Nominativ</i>	σύ	ύμεῖς
<i>Genitiv</i>	σοῦ	ύμῶν
<i>Dativ</i>	σοῖ	ύμῖν
<i>Acuzativ</i>	σέ	ύμᾶς

Fromele sunt enclitice, cu excepția cazului în care sunt emfatice. Când sunt emfatice, ele primesc accentele date în paradigmă.

αὐτός, -ή, -ό ([audio](#))

	<i>Singular</i>			<i>Plural</i>		
	<i>Masculin</i>	<i>Feminin</i>	<i>Neutru</i>	<i>Masculin</i>	<i>Feminin</i>	<i>Neutru</i>
<i>N</i>	αὐτός	αὐτή	αὐτό	αὐτοί	αὐταί	αὐτά
<i>G</i>	αὐτοῦ	αὐτῆς	αὐτοῦ	αὐτῶν	αὐτῶν	αὐτῶν
<i>D</i>	αὐτῷ	αὐτῇ	αὐτῷ	αὐτοῖς	αὐταῖς	αὐτοῖς
<i>A</i>	αὐτόν	αὐτήν	αὐτό	αὐτούς	αὐτάς	αὐτά

Se va observa că declinarea lui αὐτός este ca declinarea lui ἀγαθός (omțând vocativul), cu excepția formei αὐτό la nominativ și acuzativ neutru singular.

0708. Utilizarea pronumelui personal

I. Pronumele este un cuvânt care ține locul unui substantiv. De exemplu, propoziția *Eu văd pe ucenic și îl învăt* are același înțeles cu propoziția *Eu văd pe ucenic și învăt pe ucenic*. Pronumele îl ține locul celei de-a doua apariții a substantivului ucenic.

II. Substantivul căruia pronumele îi ține locul se numește antecedent al acestuia. Astfel, în propoziția *Eu văd pe ucenic și îl învăt*, antecedentul lui îl este substantivul ucenic.

III. Pronumele se acordă cu antecedentul său în gen și număr.

Exemple:

1. ([audio](#)) βλέπω τὸν μαθητὴν καὶ διδάσκω αὐτόν = Eu văd pe ucenic și îl învăt. Aici, μαθητῆς este antecedentul lui αὐτόν, și, de vreme ce μαθητῆς are genul masculin și numărul singular, αὐτόν este de asemenea masculin singular.

2. ([audio](#)) μένω ἐν τῷ οἴκῳ καὶ γινώσκω αὐτόν = Eu rămân în casă și o cunosc. Aici, οἴκῳ este antecedentul lui αὐτόν, și, deoarece οἴκῳ are genul masculin și numărul singular, αὐτόν va fi și el masculin singular. În limba română se folosește pronumele o, căci cuvântul casă este în limba română

de genul feminin. În limba greacă însă, cuvântul Οἶκος este de genul masculin, și de aceea pronumele care se referă la el este de genul masculin. Se va mai observa că pronumele nu se acordă cu antecedentul său în caz, ci numai în gen și număr. În propoziția de mai sus, antecedentul Οἶκω este la dativ deoarece urmează prepoziției ἐν, pe când αὐτόν are propria sa construcție, fiind obiectul verbului γινώσκω.

3. ([audio](#)) ἡ ἐκκλησία διδάσκει ἐμέ, **καὶ ἐγὼ διδάσκω αὐτήν** = Biserica mă învață pe mine, și eu o învăț pe ea.

4. ([audio](#)) βλέπω τοὺς μαθητὰς **καὶ διδάσκω αὐτούς** = Eu văd pe ucenici și îi învăț.

5. ([audio](#)) βλέπω τὰ τέκνα **καὶ διδάσκω αὐτά** = Eu văd pe copii și îi învăț.

IV. Pronumele personal nu este folosit în cazul nominativ, decât dacă este emfatic.

1. Motivul pentru aceasta constă în faptul că terminația verbului indică în mod suficient dacă subiectul este la persoana I, a II-a sau a III-a. Astfel, λέγω înseamnă *eu spun*. Pronumele ἐγὼ nu se folosește decât dacă se dorește a se aplica o anumită emfază asupra lui.

2. Emfaza este de obicei cauzată de un anumit contrast. Astfel, în propoziția ([audio](#)) ἐγὼ λέγω, **σὺ δὲ γράφεις** = *Eu vorbesc dar tu scrii*, ἐγὼ și σὺ sunt emfatice, căci sunt în contrast unul cu celălalt. Sau, în propoziția ἐγὼ λέγω, implicația naturală este aceea că eu, vorbesc, nu altcineva. Folosirea emfaticului ἐγὼ sugerează în mod natural un contrast, chiar dacă acesta nu este redat în mod explicit.

3. Cuvântul αὐτός nu este aproape niciodată folosit ca pronume personal la cazul nominativ. Locul lui, la nominativ, este luat de obicei de anumite alte cuvinte, și el însuși are la nominativ o utilizare diferită de cea în care are rol de pronume personal. Aceste probleme vor fi însă abordate într-un studiu viitor.

Exemple de utilizare emfatică a lui αὐτός:

1. ([audio](#)) αὐτὸς φέρει δῶρα = el însuși aduce daruri (sau: *chiar el aduce daruri*).

2. ([audio](#)) ὁ θεὸς αὐτὸς διδάσκει αὐτούς = Dumnezeu însuși îi învață.

V. Pentru a exprima posesia, se vor folosi formele nonemfatice ale pronumelui personal.

Exemple: ([audio](#))

ὁ λόγος μου = cuvântul meu

ὁ λόγος σου = cuvântul tău

ὁ λόγος αὐτοῦ = cuvântul lui

ὁ λόγος αὐτῆς = cuvântul ei

ὁ λόγος αὐτῶν = cuvântul lor

Dacă se dorește să se sublinieze ideea de posesiune, se va folosi în mod normal adjectivul posesiv, care se va învăța mai târziu, în locul genitivului pronumelui personal.

VI. După prepoziții se folosesc în mod normal formele emfatice ale pronumelui personal.

Exemple: ([audio](#))

ἐξ ἐμοῦ și nu ἐκ μου

ἀπ' ἐμοῦ și nu ἀπό μου

Observație: Vocala finală a prepozițiilor este în mod frecvent elidată înaintea cuvintelor care încep cu o vocală. Eliziunea este marcată printr-un apostrof.

δι' ἐμοῦ și nu διά μου

ἐν ἐμοί și nu ἔν μοι

Forma πρὸς με este însă comună.

0709. Prezentul indicativ al verbului εἰμί = a fi

Conjugarea verbului εἰμί ([audio](#))

	<i>Singular</i>	<i>Plural</i>
I	εἰμί	ἐσμέν
II	εἶ	ἐστέ
III	ἐστί(ν)	εἰσί(ν)

Toate formele sunt enclitice cu excepția lui εἶ. Accentele prezentate în paradigmă se vor folosi numai atunci când sunt cerute de regulile prezentate în Lecția 8. Formele ἐστί și εἰσί pot primi la sfârșit un ν de tranziție (vezi Lecția 4).

Pentru a-și completa înțelesul, verbul εἰμί primește un nume predicativ, și nu acuzativul.

Exemple: ([audio](#))

1. ὁ ἀπόστολος ἄνθρωπος ἐστίν = Apostolul este om.

2. ὁ ἀπόστολος ἀγαθός ἐστίν = Apostolul este bun.

În propoziția *Apostolul spune cuvântul*, se înțelege că apostolul face ceva cuvântului; cuvântul este deci obiectul acțiunii descrise de verb și stă în cazul acuzativ. Dar în propoziția *Apostolul este om*, nu se înțelege că apostolul ar face ceva unui om. De aceea, om nu este aici în cazul acuzativ, ci este un nume predicativ.

0710. Exerciții

A. Traduceți în limba română: ([audio](#))

- οἱ μαθηταί σου γινώσκουσι τὴν βασιλείαν καὶ ἄγουσι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν εἰς αὐτήν.
- διδάσκω τοὺς ἀδελφοὺς μου καὶ λέγω αὐτοῖς παραβολήν.
- ἄγει με ὁ κύριος πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.
- δι' ἐμὲ βλέπετε σὺ τὸν θάνατον, σοὶ δὲ ἐγὼ λέγω λόγους κακοῦς.
- διὰ σοῦ ἄγει ὁ θεὸς τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ δι' αὐτῶν τοὺς ἄλλους.
- δι' ἡμᾶς μένει ὁ κύριος ἐν τῷ κόσμῳ.

-
7. ἐγώ εἰμι δούλος, **σὺ δὲ ἀπόστολος.**
 8. ἀγαθός ἐστιν ὁ κύριος **καὶ ἀγαθοὶ ἐστε ὑμεῖς.**
 9. μαθηταὶ ἐστε τοῦ κυρίου **καὶ ἀδελφοὶ τῶν ἀποστόλων αὐτοῦ.**
 10. ὁ ἀπόστολος πιστός ἐστιν, **οἱ δὲ δούλοι αὐτοῦ κακοί.**
 11. ἡ ἐκκλησία πιστὴ ἐστιν, **ἡμεῖς δὲ βλέπομεν αὐτήν.**
 12. βλέπομέν σε **καὶ λέγομέν σοι παραβολήν.**
 13. δούλοι ἐσμεν, **δούλους δὲ διδάσκομεν.**
 14. οἱ δούλοι ἡμῶν βλέπουσιν ἡμᾶς, **ἡμεῖς δὲ διδάσκομεν αὐτούς.**
 15. ἀφ' ὑμῶν λαμβάνει **ὁ ἀδελφός μου δῶρα καλά,** καὶ πέμπει αὐτὰ πρὸς με **διὰ τῶν δούλων αὐτοῦ.**
 16. γινώσκομεν τὴν ὁδόν, **καὶ δι' αὐτῆς ἄγομέν σε** εἰς τὸν οἶκον ἡμῶν.
 17. μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν **βλέπομεν τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου ἡμῶν.**
 18. μετὰ τὰς ἡμέρας τὰς κακὰς **βλέπομεν τὴν βασιλείαν τοῦ κυρίου ἡμῶν.**
 19. μεθ' ἡμῶν βλέπεις αὐτόν.
 20. μεθ' ὑμῶν ἐσμεν **ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν.**

B. Traduceți în limba greacă:

1. Slujitorii tăi sunt în casa Domnului.
2. Casa mea este în deșert.
Observație: acesta poate fi un exemplu legat de sensul articulat sau nearticulat care îl pot avea substantivele, în cazul în care articolul (în textul românesc) nu există în mod explicit. Cuvântul deșert în această propoziție este nearticulat; și totuși, sensul lui este unul articulat, căci, prin ceea ce comunic (casa mea este în deșert) doresc probabil să fac referire la localizarea casei mele și nu la natura mediului în care se află casa mea. La traducerea în limba greacă voi folosi deci forma articulată, și nu cea nearticulată.
3. Proorocul cunoaște pe ucenicii săi și îi aduce în casele sale.
4. Prin cuvântul meu voi aveți slavă.
5. Datorită copiilor noștri voi vedeți zile rele.
6. În zilele noastre lumea este rea.
7. Dumnezeu cunoaște sufletele noastre și le înviază din moarte.
8. Voi sunteți fii noștri și noi suntem ucenicii voștri.
9. Noi suntem în împărăția lui Dumnezeu cu ucenicii Tăi credincioși.
10. Noi îți spunem o pildă, dar tu ne spui un alt cuvânt.
11. Calea este rea, dar noi îi conducem pe copiii în ea.
12. Fratele meu primește daruri de la tine, dar tu îi scrii un cuvânt rău.
13. Casa mea este rea, dar ucenicii tăi îi scot pe copiii din ea.
14. Ucenicii mei conduc pe frați la mine.

-
15. Eu îi văd și îi cunosc pe fiii mei și îi conduc la Domnul meu.
 16. Dumnezeu cunoaște biserica Sa și o conduce din moarte în împărăția Sa.
 17. Poruncile tale sunt bune și drepte, și ne conduc în viață.
 18. Domnul nostru trimite pe apostolii Săi la mine.
 19. Noi trimitem pe slujitorii noștri în casa ta, dar tu primești darurile noastre de la noi.
 20. Voi sunteți buni, dar slujitorii voștri sunt răi.